

Característiques i necessitats de les persones en situació de dependència

CFGM.APD.M05/0.00

Atenció a persones en situació de dependència

Crèdits

Aquesta col·lecció ha estat dissenyada i coordinada des de l'Institut Obert de Catalunya.

Coordinació de continguts

Sussana Vidal Marsal

Redacció de continguts

Núria Esteba Almuni

Montserrat Pérez Fígols

Meritxell Torres Casas

Pilar Valiente Ballesteros

Sussana Vidal Marsal

Agraïments

Francisco Javier Cosano Rodríguez

Alba Homs Bosch

Copyright

Primera edició: febrer 2020

© Departament d'Educació

Dipòsit legal:

Llicenciat Creative Commons BY-NC-SA.

(Reconeixement-No comercial-Compartir amb la mateixa llicència 3.0 Espanya).

Podeu veure el text legal complet a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/es/legalcode.ca>

Introducció

El mòdul *Característiques i necessitats de les persones en situació de dependència* pretén apropar l'alumnat al perfil dels principals col·lectius amb els quals els tècnics d'atenció a persones en situació de dependència podran treballar.

Tenint en compte que la competència general d'aquest títol consisteix a *atendre les persones en situació de dependència, en l'àmbit domiciliari i institucional, per tal de mantenir i millorar la seva qualitat de vida, realitzant activitats assistencials, no sanitàries, psicosocials i de suport a la gestió domèstica, aplicant mesures i normes de prevenció i seguretat i derivant a altres serveis quan sigui necessari* (Ordre ENS/313/2016, de 14 de novembre, per la qual s'estableix el currículum del cicle formatiu de grau mitjà d'atenció a persones en situació de dependència) el primer pas serà conèixer les característiques generals dels diferents col·lectius amb els quals es podrà treballar, identificar les necessitats que poden tenir en cada cas, saber quina ha de ser l'atenció que se'ls ha de donar i conèixer diferents recursos o suports als quals es poden adreçar, sempre amb l'objectiu de mantenir i millorar la seva autonomia i qualitat de vida.

El mòdul dona eines per tal de poder determinar les característiques generals i les necessitats assistencials i psicosocials de les persones en situació de dependència, com per exemple persones grans, amb diversitat funcional física o intel·lectual, amb malaltia mental o amb malalties que generen dependència. Ara bé, cal tenir en compte, que cada persona és única i per tant, com a professionals caldrà saber concretar les característiques generals i les necessitats estudiades, coneixent a cada persona en el seu entorn, interpretant la informació obtinguda a través de l'observació, partint del pla d'atenció individual, etc. Per tal de poder donar una atenció centrada en la persona és necessari conèixer-la a fons, preguntar-li per la seva situació actual i passada, identificar els suports amb els quals compta i quins són els seus hàbits, interessos i motivacions. Quan la persona no pugui donar aquesta informació serà molt important contactar amb la família o cuidadors principals per poder conèixer-la a fons.

A la unitat "**Autonomia personal**" en el primer apartat, "Necessitats humanes, comportament humà i etapes del cicle vital", s'estudiaran quines són les necessitats humanes, segons diferents classificacions. En segon lloc s'estudiarà el comportament humà, en concret quins són els processos cognitius bàsics i els superiors. Finalment, es descriuen les etapes del cicle vital per tal de veure l'evolució de les persones al llarg de la vida i algunes crisis que es poden donar. En el segon apartat, "Autonomia personal i dependència", s'estudiarà què fa que les persones siguin autònomes o bé que presentin una dependència. Es presentarà la Llei de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència. S'aporten diferents tests per mesurar la dependència i finalment es veurà com es pot promoure l'autonomia, ja sigui prevenint l'aparició de situacions que puguin comportar la dependència o bé aportant recursos de suport tant pels

familiars com per les persones en situació de dependència.

A la unitat “**Persones amb malalties que generen dependència**” després d’una breu introducció sobre què és la salut i la malaltia s’estudiaran les característiques generals de les diferents malalties que poden generar una situació de dependència, com poden ser les malalties agudes, les cròniques o les terminals. En cada cas s’analitzaran les necessitats de les persones que les passen i es proposaran mesures de suport i orientació adreçades tant a les persones malaltes com als seus cuidadors principals.

A la unitat “**Persones grans**” en el primer apartat, “El procés d’envelliment”, s’exposaran diferents teories sobre l’envelliment i quins són els principals canvis que es donen en l’àmbit biològic, cognitiu, socioafectiu i sexual en les persones grans. Tot i que cada persona viurà el procés d’una manera concreta en funció de les seves característiques personals, és important tenir en compte com pot afectar la jubilació, la soledat, les pèrdues i com es pot promoure un envelliment actiu. El segon apartat porta per títol “Patologies més freqüents, característiques i necessitats de les persones grans”. Finalment, a l’apartat “Atenció a les persones grans” es presentaran els diferents recursos i serveis existents adreçats a les persones grans.

A la unitat “**Persones amb discapacitat física**” després d’una breu introducció sobre com ha evolucionat el concepte de diversitat funcional els darrers anys, a l’apartat “Persones amb diversitat funcional física motriu” es veuran les característiques, necessitats i models d’intervenció per a aquest col·lectiu i en el segon apartat “Persones amb diversitat funcional física sensorial” es veurà el mateix en relació amb les persones amb dificultats visuals o auditives.

La unitat “**Persones amb diversitat funcional intel·lectual**” té dos apartats, en el primer s’exposaran les “Característiques i necessitats de les persones amb diversitat funcional intel·lectual” i en el segon es veu com ha de ser l’“Atenció a les persones amb diversitat funcional intel·lectual”.

A la unitat “**Persones amb malaltia mental**” en un primer apartat es presenten “La malaltia mental i les seves característiques” i en un segon, “Necessitats i atenció a les persones amb malaltia mental”, s’exposen diferents recursos i estratègies que es poden tenir en compte per donar resposta a les necessitats de les persones amb malaltia mental.

Per assolir els continguts del mòdul és important que l’alumne estudiï els continguts i realitzi les activitats d’aprenentatge i d’autoavaluació proposades abans de desenvolupar els diferents exercicis avaluable de cada unitat. Als materials s’hi recullen adreces d’interès, vídeos de suport, glossari i bibliografia complementària que poden ajudar a complementar i ampliar els continguts d’aquestes unitats.

Resultats d'aprenentatge

En finalitzar aquest mòdul l'alumne/a:

Autonomia personal

1. Caracteritza el concepte d'autonomia personal analitzant els factors que intervenen tant en la seva prevenció i promoció com en el seu deteriorament.
2. Descriu les malalties generadores de dependència, determinants els seus efectes sobre les persones que les pateixen.

Persones grans

1. Classifica els nivells de dependència i els ajuts requerits associats al procés d'envelliment, analitzant els canvis i deterioraments produïts per aquests.

Persones amb discapacitat física

1. Reconeix les característiques de les persones amb discapacitat física relacionant-les amb els nivells de dependència i l'ajuda requerida.

Persones amb discapacitat intel·lectual

1. Reconeix les característiques de les persones amb discapacitat intel·lectual relacionant-les amb els nivells de dependència i l'ajuda requerida.

Persones amb malaltia mental

1. Descriu les malalties generadores de dependència determinant els seus efectes sobre les persones que pateixen malaltia mental.

Continguts

Autonomia Personal

Unitat 1

Autonomia personal i dependència

1. Necessitats humanes, comportament humà i cicle vital
2. Autonomia personal i dependència

Unitat 2

Malaltia i dependència

1. Persones amb malalties que generen dependència

Persones grans

Unitat 3

Persones grans

1. El procés d'envelliment
2. Patologies més freqüents, característiques i necessitats de les persones grans
3. Atenció a les persones grans

Persones amb discapacitat física

Unitat 4

Persones amb diversitat funcional física

1. Persones amb diversitat funcional física motriu
2. Persones amb diversitat funcional física sensorial

Persones amb discapacitat intel·lectual

Unitat 5

Persones amb diversitat funcional intel·lectual

1. Característiques i necessitats de les persones amb diversitat funcional intel·lectual
2. Atenció a les persones amb diversitat funcional intel·lectual

Persones amb malaltia mental

Unitat 6

Persones amb malaltia mental

1. La malaltia mental i les seves característiques
2. Atenció a les persones amb malaltia mental: necessitats i recursos